

Trenčín región

strana 2

HOJDAČKY SÚ HIT LETA

Na košovke

strana 6 – 7

KLASIKA, A PREDSA ORIGINAL

Navštívili sme Rybníky Machnáč,
oázu pokoja a dobrých chutí.

Zabudnuté miesta

strana 8

ANGLICKO POD TRIBEČOM

Historický kaštieľ v Janovej Vsi
sa nachádza v lone krásnej prírody.

História

strana 14

ZA KAŽDÝM MENOM PRÍBEH

Odkaz na Slovenské národné
povstanie nájdeme v každom meste
a v takmer každej obci.

AHOJ LETO, VITAJ JESEŇ

Na málo slnka sa po lete veru nikto nemôže sťažovať. Kúpalská mali sezónu, po akej dlho túžili. Poľnohospodári už takí nadšení nie sú. A povedzme si úprimne, mnohých z nás už dennodenná dávka tepla unavovala. A ani tie hrby nemali šancu ukázať sa. Hubári dúfajú aspoň v bohatú jesennú nádielku. Okrem prechádzok po lesoch si počas sviežich dní viac vychutnáme aj cyklopotulky či prechádzky. Počasie síce neovplyvníme a neostáva nám iné, len sa nechať prekvapiť, pripraviť si však môžeme aspoň plány na vikendy. Podujatia sa totiž z letného režimu dostanú opäť do vikendových formátov. Na svoje si opäť prídu turisti, športovci, milovníci umenia či histórie. Skorá jeseň je aj čas, keď sa konajú rôzne jarmoky, ktoré tie už dávno nie sú len o lacných záclonách a pečenej klobáske. Nájdete tam mnoho miestnych remeselníkov, bohatý kultúrny program a najmä veľa známych. Osobne sa teším aj na spomínanú samotu v lesoch a dúfam, že nájdem aspoň pár dubákov do vianočnej kapustnice. Len tak, pre potešenie. Ak natrafím na zaujímavý exemplár, určite sa vám s ním pochválím. Rovnako neváhajte ani vy a dajte nám vedieť, čo vás v kraji potešilo, čo ste spoznali, zažili. Dajte nám vedieť o miestach či podujatiach, ktoré by sme my či naši čitatelia určite mali navštíviť. Navzájom sa budeme inšpirovať a objavovať nové miesta v Trenčianskom kraji.

Rado Stoklasa,
šéfredaktor

HOJDAČKY V PRÍRODE SÚ HIT LETA

Tešia sa veľkej obľube. Fotky pribúdajú, návštevníci Trenčianskeho kraja vyhládávajú hojdačky v prírode. Tieto nezabudnuteľné zážitky pripravila pre turistov Krajská organizácia cestovného ruchu Trenčín región. Hojdačková pátračka láka malých i veľkých a rodinné albumy zaplňajú krásne fotografie.

Pátrači môžu naprieč Trenčianskym krajom objavovať dovedna 10 hojdačiek. Nachádzajú sa na výnimočných miestach, ktoré sú ako stvorené na rodinné výlety spojené s unikátnym zážitkom. Pri objavovaní hojdačiek deti sprevádza príbeh o skriatkovi Trenčan-

kovi a víle Hojdalke z pera úspešnej autorky detských kníh Silvie Havelkovej. Milý príbeh ku každému miestu poskytne drobnú zaujímavosť či rébus. Na každej hojdačke je ukryté písmenko, ktoré si návštevníci značia do mapky. Projekt, kto-

rý bol realizovaný s finančnou podporou Ministerstva dopravy a výstavby SR, však zaujal nielen deti, ale všetky vekové kategórie. Jednou z najnavštevovanejších hojdačiek je tá, ktorú osadili v priestoroch dolného nádvorja Trenčianskeho hradu, odkiaľ je unikátny foto point s majestátnym hradom v pozadí a fascinujúcim výhľadom na mesto Trenčín.

Súťažiaci môžu spoznávať všetkých 10 hojdačiek od 1. júla až do 30. septembra 2022. Na každého účastníka, ktorý objaví všetky skryté písmenká, čakajú originálne ponožky a bude zaradený do losovania o hodnotné ceny.

(mb),

foto: S deťmi v batohu

Kde nájdete ukryté hojdačky?

- Hojdačka Trenčín región – Okres Trenčín, Trenčiansky hrad
- Hojdačka Trenčianska Teplá – Okres Trenčín, Trenčianska Teplá pri križi
- Hojdačka Soblahov – Okres Trenčín, Soblahov
- Hojdačka Zelená voda – Okres Nové mesto nad Váhom, Zelená voda, Beach bar
- Hojdačka Radobica – Okres Prievidza, Radobica, Hôrka
- Hojdačka Mojtnín - Okres Púchov, Mojtnín, lyžiarske stredisko
- Hojdačka Podmalenica – Okres Púchov, Podmalenica,
- Hojdačka Sedlo Marek – Okres Považská Bystrica, Bodiná, Sedlo Marek
- Hojdačka Záriečie – Okres Púchov, Záriečie
- Hojdačka Strelenka – Okres Púchov, Lysá pod Makytou, Strelenka

zdroj: beluša.sk

prednosta Obecného úradu v Beluši Patrik Štrbák. Práce dokončili v jarnom období a v lete boli priestory odovzdané do užívania. Sú monitorované kamerovým systémom, takže ľudia sa o svoje odstavené bicykle nemusia strachovať. Na prístreškoch je osadená aj mapa znázorňujúca atrakcie, ktoré by mohli návštevníci Beluše či turisti navštíviť. Pre oba cykloprístrešky funguje univerzálny kľúč, ktorý môžu záujemcovia získať na Obecnom úrade v Beluši. Otvorenie dverí sa ak-

V BELUŠI SI MÔŽETE USCHOVAŤ BICYKLE

Cyklisti sa môžu tešiť z nových cykloprístreškov. V najväčšej obci Trenčianskeho kraja Beluši vybudovali priestor, ktorý posluží cyklistom a ustráži ich dvojkolesové tátoše. Celkové náklady na výstavbu prístreškov v centre obce predstavovali 100-tisíc eur, 96-tisíc eur pochádzalo z výzvy Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, zvyšok Beluša uhradila z vlastného rozpočtu. „Predme-

tom projektu bolo vybudovanie dvoch uzamykateľných cykloprístreškov, troch voľne stojacich cyklostojanov a jedného servisného stojana s náradím. Dve lokality v centre obce pri autobusovej zastávke „Beluša-Stred“ a vo vnútrobloku bytového sídliska L. Štúra boli vybrané s ohľadom na blízkosť autobusového a železničného dopravného spojenia. Celková kapacita zabezpečených bicyklov je 66,“ informoval

tvuje priložením tohto kľúča k čítaciemu zariadeniu alebo načítaním QR kódu priamo pri vstupe do cykloprístreška. Druhá možnosť je však poplatná. „Keďže chceme, aby bola táto služba dostupná bez obmedzení, odporúčame vstupovať do cykloprístreškov prostredníctvom kľúča s čipom, ktorý občania dostanú zadarmo,“ prízvukuje Andrej Petříček z obecného úradu.

(mb)

Trenčiansky samosprávny kraj a Mesto Trenčín v spolupráci s partnerským Mestom Bučovice
vás srdečne pozývajú
dňa 1.10.2022 od 10.00 hod. do 17.hod.

k Južnému opevneniu Trenčianskeho hradu a do Čerešňového sadu na Brezine na podujatie v rámci projektu TreBuChET

REMESLÁ NÁS SPÁJAJÚ

Po celý deň budete mať možnosť:

Zdarma ochutnať regionálne produkty od remeselníkov a ovocinárov z okolia Trenčína a Bučovic

Vidieť a vyskúšať si tradičné remeslá našich predkov - košíkárstvo, pradiarstvo, kováčstvo, drotárstvo a mnoho ďalších

V Čerešňovom sade bude pre deti pripravená Cesta rozprávkovým lesom s rozprávkovými postavami, maľovanie na tvár a

V Južnom opevnení vás na historickom remeselnom trhu zabaví hradný šaško Fjodor, Najvyšší remeselníci, rytieri na koňoch - nekoňoch a dobové tance

Na miesto podujatia sa dostanete z centra mesta Trenčín cez Átrium pod Mestskou vežou, alebo vás za zvýhodnené ceny vyvezie z centra mesta vláčik „Matúš Čák“. Vstup na podujatie je voľný.

Podujatie je organizované v rámci spoločného cezhraničného projektu „TreBuChET – Trenčín, Bučovice, Chráňme Európske Tradície“

BÁNOVSKÁ DOLINA AKO NA DLANI

Kňaží stôl je zaujímavý vrch, z ktorého sa ponúka výhľad na celú bánovskú dolinu aj jej široké okolie. Je súčasťou územia európskeho významu (ÚEV) s rovnomeným názvom, ktoré spravuje ChKO Ponitrie. Bučiny, duby, ale aj množstvo chránených a ohrozených druhov a rastlín tu spoločne vytvárajú jedinečný komplex. Zaujímavosťou je aj fakt, že súčasťou tejto lokality je rovnako päť prírodných rezervácií.

ÚEV Kňaží stôl zaberá plochu takmer 3 800 hektárov, pričom zasahuje do dvoch okresov Trenčianskeho kraja – Bánovského a Prievidzského. Ide o rozsiahle územie v južnej časti Strážovských vrchov, ktoré sa tiahne od osady Prusy až po Valaskú Belú. Predmetom ochrany je tu až 15 biotopov európskeho významu. Územie patrí aj do sústavy NATURA 2000.

Na členitom povrchu Kňažieho stola je poriadne živo, dobre sa

tu darí predovšetkým orchidám. V rámci strednej Európy ide dokonca o jednu z lokalít s najväčšou koncentráciou vstavačovitých. Objavíte tu

vzácnym hmyzovníkom Holubyho, hmyzovníkom včelovitým či kruštíky, ale aj klenoty ako kruštík piačenský a kruštík pontický. Zo živočíšnych druhov eu-

rópskeho významu tu môžete zahliadnuť roháča veľkého i fúzača alpského. Lesy obývaajú aj predátori ako medveď hnedý a rys ostrovid.

Súčasťou územia je až päť prírodných rezervácií. Kňaží stôl susedí s tromi, ktorými sú Lútovský Drieňovec s početnou populáciou prilbovky bielej,

rozsiahla Udrina a národná prírodná rezervácia Bradlo. O kúsok ďalej leží ešte Smradľavý vrch, ktorý sa tiež má čím pochváliť. Je totiž druhou najbohatšou lokalitou na Slovensku s výskytom škumpy vlasatej. Pod týmto názvom sa ukrýva vzácny treťohorný ker, ktorý dosahuje výšku dva až tri metre. V rámci Smradľavého vrchu dosahuje severnú hranicu svojho rozšírenia.

Ak chcete mať krásny panoramatický výhľad na celú bánovskú dolinu, skúste sa vybrať na vrch, ktorý sa taktiež volá Kňaží stôl (637 m n. m.). Najľahší prístup naň je z obce Trebichava, odkiaľ vedie zelená turistická trasa, alebo z Podlužian. V blízkosti chodníka neprehliadnite nádherný mohutný dub, ktorý si podľa povestí obľúbil aj vodca protihabsburského povstania František Rákoci. Po modro značených trasách sa na Kňaží stôl môžete vybrať aj z obcí Krásna Ves a Uhrovec.

V PODZEMÍ JE STÁLE ČO SKÚMAŤ

Jaskyne patria medzi prírodné výtvory, ktoré nám ukazujú jedinečnú krásu podzemia. Naskytne sa v nich pohľad na nevšednú kvapľovú výzdobu, obrovské kamenné sály aj jazierka s krištáľovo čistou vodou. Uhrovská dolina síce neponúka veľké množstvo sprístupnených podzemných priestorov, určite však stojí za návštevu. Presvedčiť sa o tom môžete napríklad aj počas výstupu na zrúcaninu tamojšieho hradu. V rámci doliny a časti Strážovských vrchov pôsobí oblastná skupina jaskyniarov. Už dlhodobo ju tvorí päť členov, pričom nedávno prijali dvoch nových čakatel'ov. „Náš región je chudobnejší, máme zaregistrovaných viac ako 30 jaskýň, ktoré sú zväčša korozno-rútivého alebo puklinového charakteru. Ale stále je čo skúmať a objavovať,“ vraví člen skupiny Jozef Kováč.

Pomyselné prvenstvo patrí Vlčej diere v katastrálnom území obce Omastiná. S dĺžkou 40 metrov je najvýznam-

nejšou jaskyňou v tomto regióne. „Využívala sa počas SNP a v minulosti sa v nej objavili aj archeologické nálezy,“ upozorňuje Kováč. V súčasnosti ju obývajú netopiere. Verejnosť do nej vstúpiť nemôže, dôvodom je jej

ochrana.

Navštíviť však môžete štyri ďalšie podzemné priestory. Jedným z nich je jedenásť metrov dlhá Čerešňová jaskyňa, ktorá je od roku 1994 prírodnou pamiatkou. Pozostáva z menšej siene, ktorá prechádza do prudko stúpajúcej chodby, pričom v koncových častiach sa nachádzajú malé sintrové náteky. Dostanete sa k nej cestou z Uhrovského Podhradia smerom na Uhrovský hrad po pôvodnej modrej trase. V blízkosti vyhláďavanej zrúcaniny sa nachádza ďalší sprístupnený podzemný priestor – Hradná jaskyňa. Vybrať sa môžete aj do Košútovej jaskyne alebo do Žernovskej, ku ktorej síce nevedie značený turistický chodník, ale dostanete sa k nej odbočkami na trase medzi obcou Omastiná a Košútovou skalou.

zdroj foto:

www.penzion-omastina.sk

SÚKROMNÁ REZERVÁCIA VĎAČÍ ZA NÁZOV RYSOM

Pred 18 rokmi pribudla na mape Slovenska súkromná prírodná rezervácia, v tom čase len druhá v strednej a vo východnej Európe. Prevažne bukový les, v ktorom rastú aj viac ako 150-ročné stromy, dostal názov Rysia. Ten odkazuje na našu najväčšiu mačkovitú šelmu, ktorá sa v danej lokalite nielen vyskytuje, ale navyše tu má aj unikátne škvrnité sfarbenie. Prírodná rezervácia Rysia sa rozprestiera na ploche viac ako 30 hektárov na hrebeni medzi obcami Valaská Belá a Čierna Lehota. Platí v nej najvyšší, piaty stupeň ochrany. „Pôvodne tento les vlastnil súkromný majiteľ zo stredného Slovenska, od ktorého sme ho dostali ako mimoriadne vzácny dar,“ hovorí náčelník Lesoochranárskeho

zospolstva VLK Juraj Lukáč. Plochu aktivisti ponechali bez akéhokoľvek ľudského zásahu. „Chceli sme ukázať, ako to vyzerá, keď príroda robí všetko a človek nerobí nič,“ pokračuje Lukáč. V Rysej tak už 18 rokov neľahá, ba ani nesadia mladé stromy, nepoľuje sa na zver a na potlačenie škodcov sa nepoužívajú nijaké chemikálie. Na tieto činnosti tu zároveň neplatia žiadne výnimky. Podľa náčelníka lesoochranárov sa vďaka tomu postupne obnovuje prirodzený stav lesa a jeho rozmanitosť každým rokom stúpa. „Po 18 rokoch je to už vidieť,“ konštatuje. Predchodkyňou Rysej bola Vlčia v Prešovskom kraji v pohorí Čergov. Neskôr sa k nim pridala tretia súkromná prírodná rezervácia, ktorou je Roháčia v okrese

Lučenec. „Snažíme sa vybrať názvy rezervácií tak, aby boli podľa zvieratá, ktoré je typickým obyvateľom tamojších hôr. Rysia je skutočne nazvaná podľa toho, že sa tam vyskytuje rys. Ten je navyše veľmi špecifický. Má unikátne škvrnité sfarbenie, ktoré je jedinečné práve pre toto územie, a to už od doby bronzovej, čo nám potvrdila zooložička z Národnej ZOO Bojnice,“ vysvetľuje Lukáč.

Snahou občianskeho združenia je súkromné prírodné rezervácie rozširovať. V prípade Vlčej sa im podarilo skúpiť ďalších viac ako 100 hektárov lesa. „Čo sa týka Rysej, aj tu máme snahu sceliť ďalšie pozemky a prírodnú rezerváciu rozšíriť. Všade naokolo sú však pozemky, ktoré obhospodarujú Štátne lesy SR. Keď sa nám aj podarí niečo dohodnúť, tak sa ich vedenie zvyčajne zmení a musíme začínať odznova,“ uzatvára Lukáč.

dvojstranu pripravila: (bas)

NATURA 2000

Sústava chránených území členských krajín Európskej únie. Jej hlavným cieľom je ochrana prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Tvoria ju dva typy území – chránené vtáčie územie a územie európskeho významu.

PRÍRODNÁ REZERVÁCIA

Lokalita zvyčajne s výmerou od 1 000 hektárov a so vzácnymi biotopmi. Platí v nej štvrtý alebo piaty stupeň ochrany. Podľa štatistík štátnej ochrany prírody bolo na konci minulého roka na Slovensku vyhlásených 448 prírodných rezervácií vrátane troch súkromných a 200 národných prírodných rezervácií.

RÁKOCIHO DUB

Dub lesný, ktorý rastie v obci Podlužany, sa spája s osobnosťou Františka Rákociho. Pod jeho košatou korunou si údajne postavil stan a plánoval tu svoje bitky. Od roku 1996 patrí medzi chránené stromy.

RYS OSTROVID

Najväčšia voľne žijúca mačkovitá šelma v Európe. Jeho korisťou je srnčia a jelenia zver, jedince žijúce vo vysokohorskom prostredí sa môžu špecializovať na lov kamzíkov. Korisť väčšinou neprenasleduje, ale loví zo zálohy niekoľkými dlhými skokmi. Využíva pri tom svoje sfarbenie, ktoré ho perfektne maskuje.

SINTER

Jaskynná výzdoba, ktorá vzniká druhotným vyzrážaním vápenca. Tento proces trvá niekoľko tisíc, ba až desiatok tisíc rokov. Zahŕňa nielen kvaple, ale aj rôzne sintrové náteky, misky, kaskády, jazierka, kôry, kryštály či ľadové výplň.

VSTAVAČOVITÉ

Známe aj ako orchidey. Ide o čeľaď krytosemenných rastlín, ktorá zahŕňa viac ako 1000 opísaných rodov a takmer 30 000 druhov. Majú veľmi rozsiahly výskyt, nájdeme ich v Grónsku aj v Ohňovej zemi.

KLASIKA, A PREDSA ORIGINÁL

Na polceste medzi Bánovcami nad Bebravou a Trenčianskymi Teplicami, pod frekventovanou cestou z jednej strany a chráneným potokom z druhej strany, nájdete uprostred malebnej prírody oázu pokoja a lahodných chutí – rybník Machnáč. Radi sem zavítajú rodiny s deťmi, ale aj biznismeni. Usadlosť nie je napojená na elektrické vedenie, a tak sú majitelia odkázaní na slnečné lúče, ktoré im elektrinu vyrobí pro-

stredníctvom fotovoltaických panelov. „Nech sa páči, dnes je krásne slnečno, môžeme vám pripraviť aj espresso,“ víta nás Lubomír Ševčík. Ak by bolo pod mrakom, stroj by nezapínali. Rozhodujeme sa, kam sa usadíme. Na výber máme prístrešok pri prevádzke, útulné altánky alebo stoly pod stromami. Všade je dostatok súkromia a príjemný tieň, čo v horúcich dňoch ocení každý návštevník. Areál je zároveň

„kids friendly“, teda priateľský k deťom. K dispozícii majú preliezačky, ihrisko aj rôzne hračky. Deti i dospelých poteší pohľad na domáce zvieratká, ktoré môžu pohostiť pripraveným krmivom. Telefón si však pokojne schovajte, maximálne ho použijete ako fotoaparát. Až

na jedného operátora tu signál nechytíte, pre niektorých je to priam vykúpenie z hektického sveta.

Ak je pre vás čas nad zlato, určite ho nestratíte pri výbere jedla. Menu je v podstate jasné – pečený, jemne zaúdený pstruh. Ako príloha chlieb a

Ako na rybu?

Návštevníci sa zvyčajne nepýtajú na postup, ako sa so pstruhom na tanieri „popasovať“. Každý má svoju metódu. Ak ste doteraz odolávali chutnej rybe len pre boj s kosťami, ponúkame vám tip aj s odporúčanou etiketou. Pstruha nekrájajte nožom, iba ním oddel'ujte mäso od kostí. Stačí, ak použijete iba vidličku a kúsok chleba, ktorým si mäso pridržíte.

zavarané feferónky, uhorky a baranie rohy s čalamádou. V kuchyni vám na želanie pripraví hranolčeky, výnimočne sa do ponuky dostanú aj palacinky. Všetko má totiž v rukách počasie a slnečná aktivita.

Práve pre obmedzenú elektrickú energiu závislú od počasia si pivo či iné nápoje môžete vychutnať len z plechoviek či plastových fliaš. „Verím, že už to nebude trvať dlho a budeme môcť čapovať,“ prezrádza Ľubomír Ševčík a dodáva, že aj pre šetrenie energií pri umývaní riadu servírujú pstruhy na papierových tanieroch s dreveným príborom. Na mieste v objatí prírody si zakladajú na ekológii, takže separovanie odpadu je samozrejmosťou. Spoliehajú sa pritom na svojich zákazníkov, ktorí sa v prevádzke aj obsluhujú.

Na pstruha si počkáte približne 20 až 25 minút, pripravujú ho totiž čerstvý. Ak je zákazník viac, možno to potrvá dlhšie, ale stojí to za to. Kým sme sa poobzerali po okolí, na stole nám „pristál“ voňavý obed. Pstruh mal krásnu zlatistú farbu, za ktorou stojí kombinácia marinády a jemného údenia. Zloženie marinády ostáva tajomstvom šéfkuchára. Ľubomír Ševčík však tvrdí, že samotný pstruh toho nepotrebuje veľa. „Základom je soľ. Ani s údením to netreba preháňať, aby neprebilo chuť ryby. Aj preto údime na čistých bukových hoblinách bez kôry,“

prezrádza muž, ktorý každý deň ochutná pstruha ako prvý a doladí množstvo soli. Ako hovorí, každá soľ chutí inak, preto sa nemôže spoľahnúť na gramáž. Pokocháme sa pohľadom, ovoniame a na rad prichádza samotná koštovka.

Mäsko je mäkké, šťavnaté, krásne sa oddeľuje od kosti. Lahodnú chuť dopĺňa pečená chrumkavá koža. „Nezabudnite na líčka. Je to drobný kúsok mäska, na

ktorý mnohí pri jedení pstruha zabudnú. Tento detail však stojí za to,“ upozorňuje na nenápadnú delikatesu na tanieri. Prevádzkar a kuchár v jednom prezrádza, že často sem zavítajú aj hostia, ktorí

nie sú zvyknutí jedávať ryby.

Vôňa ich však obmäkkí, pečeného pstruha ochutnajú a sú milo prekvapení.

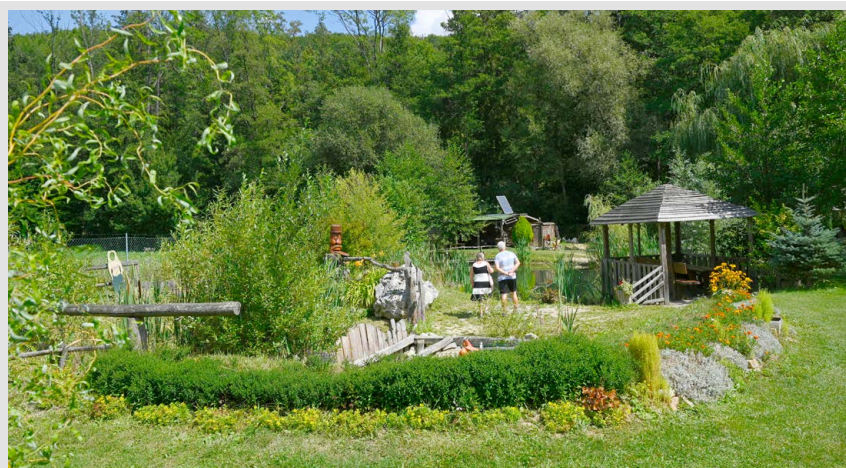
Pravidelne sem prichádzajú dovolenkári z Austrálie, Kalifornie či Francúzska. Po

Kvalita jedla: ★★★★★
Lokalita: ★★★★★
Obsluha: ★★★★★

Celkový dojem: ★★★★★

kľukatej ceste Machnáčom sa tu radi občerstvia aj motorkári. „Samozrejme, chodia sem aj ľudia z okolia. Cestovnému ruchu by pomohla napríklad cyklotrasa, ktorá by ani nemusela byť asfaltová, stačila by spevnená lesná cesta a zopár odpočívadiel,“ prichádza s tipom pre zodpovedných spolujazdca rybníka Machnáč. Pečeno-údeného pstruha tu v lete môžete ochutnať každý deň od dvanástej. Výnimkou je pondelok, ktorý je „sanitárnym dňom“. Ak to počasie umožní, zvyšok roka majú otvorené cez víkend. Ak začne pršať, schovať a zohriať sa môžete aj vo vnútri prevádzky pri pecku. Počas pandémie si mnohí zvykli ryby objednať, vyzdvihnúť a skonzumovať až doma. Atmosféra prírodného prostredia je však nenahraditeľná a odporúčame si ju vychutnať. (gab, ras)

ANGLICKO POD TRIBEČOM

Krásny kaštieľ v lone nádhernej prírody. Keď prídete do Janovej Vsi, časti obce Klátova Nová Ves, akoby ste sa ocitli na anglickom vidieku. Tak pôsobí miestna kultúrna pamiatka – secesný kaštieľ obklopený lúkami a umelými jazerami napájanými z miestneho potôčika. Na ich brehu stretnete rybárov, sem-tam sa objavia návštevníci, ktorí sa chcú pokochať pohľadom na historickú stavbu. Aj na nej sa však podpísal zub času. Kaštieľ prešiel viacerými prestavbami a prvá zmienka o kúrii Jána Bošániho sa viaže k roku 1591. V súčasnosti ide o viackrídlovú stavbu, jeho niekdajšia podoba je zahalená rúskom tajomstvom. Postupne ho vlastnili Langhammerovci, do začiatku 20. storočia bol v rukách Pídelovcov a v roku 1906

ho pre dcéru Gertrúdu odkúpil barón Leopold Haupt-Stummer. Práve jej manžel Dr. Edmund Nessner je najznámejším majiteľom kaštieľa. Bol to významný šľachtic a lekár s veľkým srdcom. „Miloval dedinský ľud, pomáhal všade navôkol, obyvatel'ov liečil bylinkami, ktoré pestoval. Miestni naňho doteraz spomínajú,“ prezradila starostka obce Iveta Randziaková. Po jeho smrti manželka darovala kaštieľ štátu a desaťročia tu fungovala detská ozdravovňa, ktorá vznikla v roku 1967. „Prostredníctvom dotácie z Ministerstva kultúry SR sme sa pustili do jej rekonštrukcie. Práve dokončujeme kompletnú opravu strechy, bude tam úplne nová krytina. Areál využívame na rôzne podujatia. Farský úrad

tu v lete organizuje denné letné tábory,“ poznamenala Randziaková. Kaštieľ ako národnú kultúrnu pamiatku získala obec do svojho vlastníctva v roku 1998 a teraz sa z neho snaží spraviť dôstojnú historickú budovu s kultúrno-spoločenským využitím. Z parkovej architektúry sa dodnes zachoval mostík s kovovým zábradlím a k zaujímavostiam patrila aj vodná turbína na sútoku potokov určená na výrobu elektriny pre kaštieľ. Kaštieľ je tiež jednou zo

zastávk miestneho náučného chodníka, ktorý návštevníkov prevedie viacerými kultúrnymi pamiatkami Klátovej Novej Vsi a jej okolia. Okrem neho sú priamo v dedine na úpätí Tribeča ďalšie dva – renesančná tvrdza z polovice 16. storočia postavená ako štvorvežový poschodový kaštieľ, dnes obradná sieň obce, a neobarokový kaštieľ z 18. storočia, dnes školiace stredisko Štatistického úradu Slovenskej republiky.

(miba)

KUK DO OČKOVA

NAVŠTÍVILI SME OBEC, KTORÁ OSLÁVILA 700 ROKOV

Hoci sa naša rubrika volá „Na konci kraja“, nie vždy to platilo. Tentoraz sme sa vybrali na pomyselnú hranicu dvoch krajov – Trenčianskeho a Trnavského. Nazreli sme do obce Očkov, ktorá je síce od ruky, ale domáci sa tam cítia ako jedna veľká rodina.

Keď sa vyberiete po starej ceste z Nového Mesta nad Váhom a prejdete Čachticami i Podolím, informačná tabuľa vám ukáže odbočku doľava. Po zhruba 300 metroch miniete tabuľu s nápisom Očkov. Prichádzame na miesto, o ktorom by možno mnohí povedali, že sa tu „aj vrany otáčajú“. Opak je však pravdou. Leto je v plnom prúde a okolo nás prechádza jeden cyklista za druhým.

Ale pozor, domácim robí radosť najmä futbal. „Na takú malú dedinu hráme šiestu ligu. Tento rok sa nám nedarilo, ale dva ročníky predtým sme boli na prvom mieste. Boja sa nás aj väčšie dediny. Mužstvo máme kvalitné, traja skúsení hráči sú domáci,“ zdupľuje starosta Miroslav Beňovič, ktorý v minulosti zastával aj pozíciu trénera žiakov.

Mimochodom, názov obce je odvodený od jej zakladateľov, šľachtického rodu Očkajovcov. V roku 1991 Očkov vyhlásili za národnú kultúrnu pamiatku, pretože tamojšia mohyla je doslova svetový unikát. Podľa historikov je to najstaršie pohrebisko v strednej Európe. Nachádzajú sa tu

hroby z obdobia 3500 rokov pred našim letopočtom. Do stredoveku patrí opevnený hrad kuruckého generála Ladislava Očkaja, z ktorého sa dodnes zachovala tzv. Krvavá krčma. Názov dostala podľa povesti, ktorá opisuje, že viac ľudí dnu vošlo, než vyšlo von. Obdobie druhej svetovej vojny

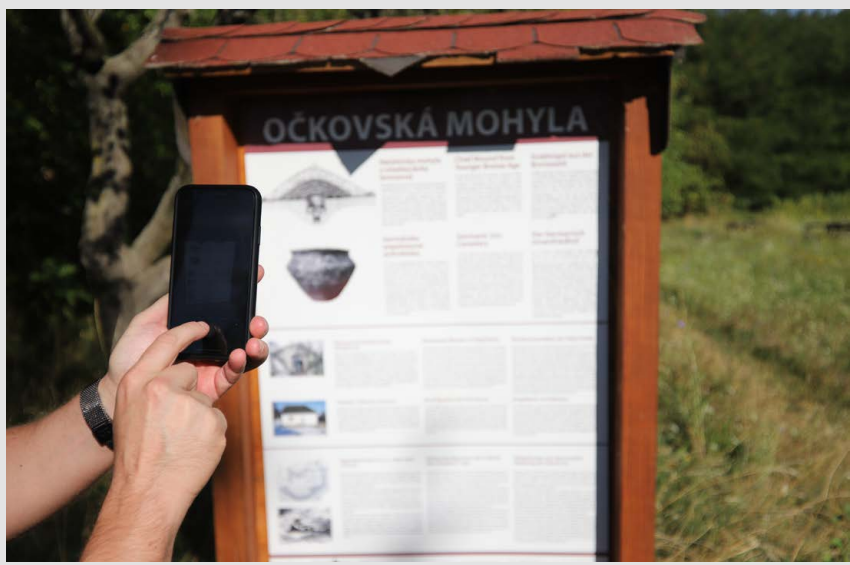

zastupujú dva nemecké bunkre. Ide o jednomiestne guľometné hniezdo, ktoré malo spomaliť postup červenej armády na konci vojny. Z najnovších dejín je domček pani Tillerovej a pána Nižňanského, ktorí sa o mohylu svedomito starali. Neskôr mohyla dlho chátrala. „Na jej rekonštrukciu sme si dali spraviť štúdiu, vypracovali sme projekt. Zo všetkých žiadostí napokon nevyhoveli ani jednej. Je to škoda, pretože je to dosť významná pamiatka. V iných

krajinách by z nej určite bola krásna turistická atrakcia. Dalo by sa to pekne prepojiť aj s Parkom miniatúr v Podolí alebo s Čachtickým hradom. Cesta nie je veľmi frekventovaná, preto ju často využívajú cyklisti. Bolo by to lákadlo,“ prízvukuje starosta. Unikátne nálezy z pohrebiska sú zároveň dôkazom majetnosti zosnulých: bronzová hadovitá ihlica, zvyšky panciera, prilby, štítu, meča, kopije aj konského postroja. Dokonca sa našla aj miska pokrytá

rydzim zlatom, celá súprava bronzových nádob či zlaté šperky. Všetko je uložené v Archeologickom ústave SAV v Nitre alebo v múzeách po celom Slovensku. „Ťažko s tým niečo spraví samotná obec. Bez dotácií nie je šanca. Potrebovali by sme na to 300- až 400-tisíc eur, a to si z obecného rozpočtu nemôžeme dovoliť. Začali sme aspoň spolupracovať s OZ Tematín, ale tí tiež nemajú toľko času, aby sem chodili stále. Trošku sme to poupratovali, pokosili, oplotili. Na ten starý domček sme zohnali starú škridlu, takže svojpomocne sa to snažíme ako-tak udržiavať,“ prezrádza Miroslav Beňovič. Má šťastie, že v obci s takmer 500 obyvateľmi si navzájom dokážu pomôcť. Komunita tu funguje na jednotku. „Aj teraz sme si spravili detské ihrisko. Vyhlásil som v rozhlase, že bude brigáda, že treba rozhádzať štrk, a ľudia prišli,“ chváli domácich prvý muž Očkova. V rámci mikroregiónu je v laufe budovanie cyklotrás. V pláne je cyklochodník okolo potoka Dubová, ktorý prepojí Piešťany, Veľké Orvište, Bašovce, Pobedim, Podolie, Častkovce a Čachtice. „Bolo by pekné spojiť všetky okolité obce cyklotrasami. Nás to len lizne. V Rakúsku, Nemecku či Holandsku je bežné, že vedľa cesty je aj cyklotrasa. No najmä je to bezpečné. Aj medzi Podolím a Častkovcami sa vybudoval úzky cyklochodník. Neuveríte, koľko detí sa tam premáva na korčuliach či bicykloch,“ vraví Miroslav Beňovič. Obec nedávno oslávila 700. výročie svojho vzniku. „Tento rok to bolo už 701 rokov, ale pre koronavírus sme okrúhliny oslavovali len nedávno. Bola to pekná akcia, akurát to vyšlo aj s otvorením detského ihriska,“ spomína starosta, ktorý

s miestnym speváckym súborom hrá aj na vlastnej harmonike.

Na obecnom erbe sa na červenom podklade nachádza veľký zlatý ľavošikmý stravec hrozna so striebornou stopkou a s dvomi malými zlatými lístkami, vľavo sprevádzaný ľavošikmým strieborným vinohradníckym nožíkom so zlatou rukoväťou. „Kedysi tu boli

vinice, pestovalo sa veľa hrozna. Nevie, aké mali vtedy odrody, ale hovorilo sa tomu Očkovské bago. To je riadny ozembuch, voľakedy ho doniesol pán Augustíni z Talianska.

Teraz sa hrozno pestuje skôr pre vlastnú spotrebu,“ pousmeje sa starosta.

V strede dediny zaujme aj Kaplnka svätého Cyrila a Metoda, ktorá bola postavená v 19. storočí a zdobí ju neoklasicistická fasáda. V jej tesnej blízkosti sa týči mariánsky stĺp v barokovom štýle, na ktorom je umiestnená socha Madony.

Očkov spoznal z balóna

Hoci leží na konci kraja, objaviť sa dá nielen zo zeme, ale aj z vtáčej perspektívy. „Očkov je pre ľudí z okolia vyhľadávaným miestom na život. Jeden pán ho dokonca objavil z balóna. Keď ho zbadal, tak si povedal, že tu chce žiť. Našiel si dom, kúpil ho a usadil sa tu,“ prezrádza starosta. Popri domoch parkujú ešpézetky z celého Slovenska – Poprad, Pezinok aj Bratislava. „Trochu ma zarmucuje, že z takej pokojnej dediny sa stala chatová osada. Keď je nejaký starý dom na predaj, často ho kúpia ľudia, ktorí sem chodia len na víkendy. Máme tu teda veľa ľudí, ktorí v Očkove nemajú trvalý pobyt, a tak obec prichádza podielové dane,“ vysvetľuje Miroslav Beňovič. Podstatné však je, že ak už človek do Očkova nakukne, nájde tu sympatických ľudí, ktorí si navzájom dokážu pomôcť. Nevadí im, že sa nachádzajú doslova na konci kraja, vôbec sa tak necítia. A to je dôležité.

miba,
foto: Ivan Števkó

Nový laser

V bojníckej nemocnici pribudol najmodernejší laserový prístroj v hodnote 10,5-tisíc eur, ktorý župnej nemocnici venovala Nadácia Coop Jednota Slovensko. Vďaka nemu sa podarilo sprevádzkovať novú službu na fyziatricko-rehabilitačnom oddelení.

Do práce na bicykli

V poradí 9. ročník celoslovenskej kampane Do práce na bicykli úspešne dobicykloval do cieľa. Zúčastnilo sa na ňom aj 46 zamestnancov Trenčianskej župy, ktorí boli rozdelení do rekordných 12 tímov a na dvoch kolesách najjzdili takmer 10 500 kilometrov.

100-ročná lipa

Lipa, ktorá symbolizuje súdržnosť bratstva na československých hraniciach na pomedzí obcí Drietoma a Starý Hrozenkov, oslávila storočnicu.

Hrad láka najviac

Trenčiansky hrad v prvom polroku prilákal takmer 53-tisíc návštevníkov. Krajská dominanta patrí už tradične medzi najnavštevovanejšie pobočky Trenčianskeho múzea v Trenčíne, až za ňou sa v počte návštevníkov nachádzajú Kátov dom, Karner sv. Michala či Rodný dom L. Štúra v Uhrovci. Všetky pobočky Trenčianskeho múzea za 1. polrok 2022 navštívilo 62 866 ľudí, to je o približne 40-tisíc návštevníkov viac ako v pandemických rokoch 2020 a 2021.

ŠTUDENTOV PRIVÍTA VYNOVENÁ ŠKOLA

Pri otvorení nového školského roka študenti budovu ani nespoznajú. Obchodná akadémia v Považskej Bystrici prešla rekonštrukciou, ktorá pohladí nielen oči, ale škole ušetrí aj finančné prostriedky.

Vďaka oprave budovy sa znížila jej energetická náročnosť. Súčasťou stavebných prác bolo zateplenie fasády, strechy, inštalácia strešného záchytného systému, výmena okien a presklených stien či nový bleskozvod a uzemnenie. Renováciou prešli aj podlahy pred vstupom

a priamo vo vstupe do budovy. Polovicu sumy, teda 400-tisíc eur, župa čerpalá z Envirofondu,

druhú časť financoval TSK z vlastného rozpočtu. Ďalších takmer 90-tisíc eur župa investovala do sanácie obvodového muriva suterénu školy. Všetky práce sa realizovali bez prerušenia vyučovania. „Som za túto rekonštrukciu naozaj vďačná, pretože škola si nový šat naozaj zaslúžila,“ povedala riaditeľka školy Katarína Dudrová. Práce sa ukončili v auguste, takže vynovená škola privíta žiakov v novom školskom roku 2022/2023. Budúci rok oslávi považskobystrická obchodná akadémia 55 rokov od svojho vzniku.

(no)

NOVÉ VSTUPY DO NEMOCNICE

Okrem pacientov môžete pri troch vstupoch do Nemocnice s poliklinikou v Považskej Bystrici stretnúť aj robotníkov. Naplno tam totiž prebiehajú stavebné úpravy, ktoré by sa mali uzavrieť do konca septembra.

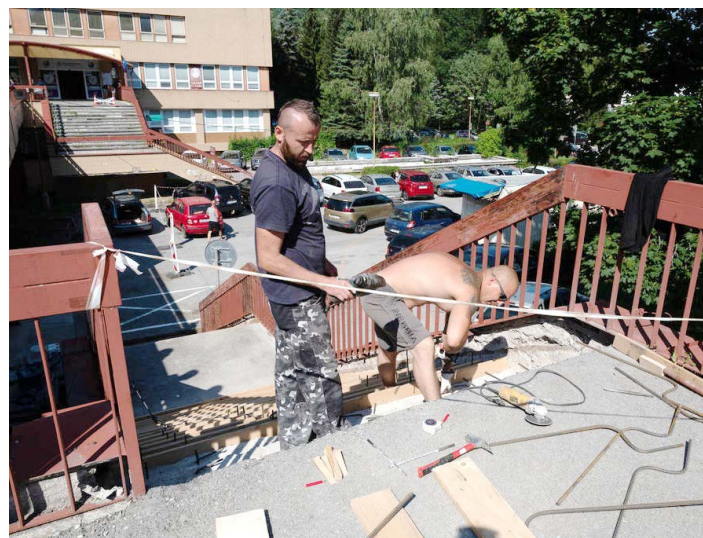
Financie na opravu vstupov vyčlenila zo svojho rozpočtu Trenčianska župa. Ide o viac ako 215-tisíc eur. Práce na hlavnom vstupe do nemocnice, na vstupe pri Detskej poliklinike a vstupe nachádzajúcom sa oproti dialýze odštartovali už začiatkom júna. Kompletne obnovené bude najmä schodisko pri hlavnom vstupe. Odstránia sa všetky poškodené časti, upravia sa tzv. pochôdzne plochy na celej rampe, vyčistia sa vpusty, zvodky aj prístupové plochy smerujúce k ortopedickej a detskej pohotovostnej

ambulancii.

Po výstavbe nového diagnostického centra a úplnej rekonštrukcii elektrickej siete ide o ďalšiu investíciu, ktorá zvýši nielen komfort pacientov, ale aj zamestnancov nemocnice. Aktuálne sa realizuje aj rekon-

štrukcia pôrodných sál. „Za posledných päť rokov sme do považskobystrickej nemocnice z vlastného rozpočtu investovali viac ako 12,5 milióna eur a pripravené máme aj investičné akcie v ďalších dvoch župných nemocniciach, konkrétne v Bojniciach a na Myjave. Na kvalitnom zdravotníctve nám naozaj veľmi záleží,“ uzavrel trenčiansky župan Jaroslav Baška.

(bm)

ZÍSKALI CERTIFIKÁT ZA OCHRANU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Trenčiansky samosprávny kraj je naozaj zelený. Ako prvý zo všetkých krajov totiž získal certifikát za zodpovedný prístup k životnému prostrediu a úroveň environmentálneho správania.

TSK sa už deväť rokov v rámci projektu Zelená župa zodpovedne správa k životnému prostrediu. Vzdelávanie detí na stredných školách, budovanie cyklotrás, elektromobilita a znižovanie energetickej náročnosti budov – to sú projekty, ktorými župa zvyšuje úroveň životného prostredia. Pred získaním certifikátu uskutočnila spoločnosť ENVI-PAK audit v rámci medzinárodného projektu. „V prvom rade išlo o odpadové hospodárstvo samosprávy: ako triedime jednotlivé komodity a akým spôsobom prezentujeme svoju zodpovednosť za životné

prostredie, ktoré potrebujeme chrániť,“ vysvetlila Martina Kedrová, manažérka prípravy a implementácie projektov v oblasti environmentálnej výchovy Úradu TSK. „Trenčiansky samosprávny kraj je

prvým krajom a vôbec prvou samosprávou na Slovensku, ktorá certifikát získala. Snažili sme sa zistiť, čo všetko robí pre životné prostredie. „Nie je to len o triedení odpadu, ale aj o prevencii, ktorá je nesmier-

ne dôležitá, o šetrení zdrojov, elektriny, vody a podobne,“ povedala Katarína Kretter, riaditeľka oddelenia komunikácie spoločnosti ENVI-PAK.

(bm)

MODERNÉ CENTRÁ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Vďaka investícii Trenčianskeho samosprávneho kraja do Centra sociálnych služieb KOLONKA v Púchove a Jesienka v Myjave budú ďalšie župné zariadenia bezpečnejšie a prístupnejšie. V púchovskom centre sa

totiž vybudovala prístavba s evakuačným výťahom. V štvorpodlažnej prístavbe, do ktorej TSK investoval viac ako 560-tisíc eur zo svojho rozpočtu, sa nachádza vstupná hala a únikové schodisko, pribudla aj elektrická požiarňa signa-

lizácia a hlasová signalizácia požiaru. Na každé poschodie zariadenia budú mať klienti bezbariérový prístup. Objekt spĺňa najprísnejšie požiadavky protipožiarnej ochrany. Župa sa rozhodla od mesta Púchov kúpiť časť pozemku pri zaria-

dení, kde sa vybuduje športový areál.

Klienti myjavskej Jesienky sa môžu po rekonštrukcii pavilónu C tešiť aj z vynoveného pavilónu B, v ktorom sa znížila energetickej náročnosť budovy za viac ako 323-tisíc eur. Dohromady župa do tohto zariadenia investovala viac ako 835-tisíc eur. Počas poslednej rekonštrukcie sa obnovila a zaťaplila fasáda budovy, strecha, zrekonštruovali sa balkóny vrátane zábradlia a osadil sa nový bleskozvod. Kompletne sa zmodernizovala aj elektroinštalácia, osadili sa nové rozvádzače, kabeláž, zásuvky, vypínače či svietidlá. Nainštalovaný bol aj prvok Central stop na vypnutie dodávky elektrickej energie v prípade požiaru.

(no)

Za každým menom príbeh

Mohutné pamätníky, ale aj menšie pamätné tabule, ktoré denne míňame. Zdobia priečelia budov, ukrývajú sa hlboko v horách. Odkaz na Slovenské národné povstanie nájdeme v každom meste a v takmer každej obci. Niet sa čo čudovať, veď tento prelomový moment v našich dedinách sa dotkol celej krajiny. Mená hrdinov, ktorí zahynuli v boji, aj tých, ktorých odviekli do koncentračných táborov či beštiálne popravili, nám dodnes pripomínajú, ako ťažko sme si museli vybojovať slobodu. Malá obec Selec neďaleko Trenčína dnes pôsobí pokojným dojmom. Len ťažko si predstaviť, že udalosti, ktoré sa tu odohrali tesne pred oficiálnym koncom SNP, patria medzi najväčšie tragédie v rámci celého tohto regiónu. Pripomína ich pamätná tabuľa na budove bývalej školy, ktorú tu osadili v roku 1964. „V týchto priestoroch nemeckí fašisti v čase Slovenského národného povstania v roku 1944 chytili a do koncentračných táborov v Nemecku odviekli 120 občanov, z ktorých tam 43 zahynulo. Česť ich pamiatke,“ píše sa na tabuli. Ako k tejto tragédii došlo? Bol štvrtok 30. novembra 1944 popoludní, keď do Selca vtrhli nacistickí vojaci. Už dlhšie mali túto

obec v hľadáčiku, považovali ju totiž za partizánsku, keďže sa v jej chotári pohybovali partizánske oddiely. „Nemci obkľúčili Selec, zatarasili prístupové cesty a zajali každého, koho stretli. Ujsť už nebolo kam. Nahrnuli sa do všetkých príbytkov, nevynechali žiadny,“ informuje o udalostiach monografia obce. Okupanti ľudí rozdelili – ženy, deti a starcov odviekli pred hornú školu, mužov nechali pred dolnou školou. Tí sa následne museli zaradiť do zástupu a z obce ich odviekli. Časť z nich skončila v koncentračných táboroch Sachsenhausen, Mauthausen a Flossenbürg, odkiaľ sa vrátila ani nie desiatka z nich. Zoznam s menami zavraždených Selčanov je súčasťou pamätníka, ktorý stojí hneď vedľa bývalej školy. Aj v Ladcoch v Ilavskom okrese sa nachádza pamätník s menami. Ten pripomína, že druhá svetová vojna neobišla ani túto obec. Len pár dní predtým, ako ju oslobodili rumunské a sovietske vojská, tamojší obyvatelia na vlastnej

koži pocítili kruté nacistické pravidlo – za jedného mŕtveho nemeckého vojaka zastrelia desať domácich obyvateľov. Presne k tomu došlo aj v tejto dedinke na Považí.

Partizáni operovali aj v týchto končinách a konkrétne v Horných Ladcoch sa im podarilo zajať dvoch nemeckých vojakov. Neskôr sa rozchýrilo, že ich v Belušských Slatinách zastrelili, čo si vyžiadalo krutú odplatu. „Dňa 16. apríla 1945 odviekli dvadsať zajatých mužov do cementárne na dvor, kde ich príslušníci vojenskej jednotky ADJ 14055 PK DR o 16-tej hodine 55 minúte pištoľami do tyla zastrelili.

Priamo z miesta prepustili na slobodu takmer 80-ročného

Ondreja Ráca, musel sa však na vraždenie dívať. Po čine 80 príslušníkov špeciálnej jednotky z Ladiec odišlo,“ uvádza sa v obecnej kronike.

V Ladcoch patrila medzi najvýznamnejšie strategické objekty vodná elektrárňa, ktorú strážilo 40 vojakov. Dôvo-

dom bolo, aby sa za žiadnych okolností neprerušila dodávka elektrického prúdu do podniku, ktorý mal pre Nemcov mimoriadny význam. Tým bola zbrojovka v Dubnici nad Váhom, ktorá bola počas druhej svetovej vojny pod kontrolou Herman Göring Waffenerwerke. Okrem domácich obyvateľov pracovalo vo výrobe aj približne 500 Francúzov, ktorých sem presunuli z okupovaných území. „Väčšina z nich pracovala na výrobe leteckých motorov, ale boli tam nasadení aj mladí ľudia z protektorátu. Cez nich partizáni oslovili Francúzov a presvedčili ich, aby sa k nim pridali. Zhruba 180 ich odiaľ utieklo,“ ozrejmil predseda trenčianskeho Zväzu protifašistických bojovníkov Miroslav Ondraš. Francúzov, ktorí sa pridali k odboju, rozdelili medzi jednotlivé partizánske oddiely. „Mnohí z nich sa osvedčili v bojoch, hoci nešlo o profesionálnych vojakov,“ doplnil Ondraš. Žiaľ, nie všetci sa dožili konca vojny a návratu do vlasti. Meno jedného z francúzskych partizánov dnes nájdeme aj v trenčianskom lesoparku Brezina. Pierre Lorren tam odpočíva spolu s ďalšími hrdinami, ktorých gestapo chytilo a umučilo na smrť.

(bas, tofo: ras)

KAM V NAŠOM KRAJI?

SEPTEMBER – OKTÓBER 2022

Termín: Podľa požiadavky

Názov: Astronárium
Miesto konania: Trenčiansky samosprávny kraj
Web: www.hvezdaren.sk

Termín: september – október 2022

Názov: On-line a v bezpečí
Miesto konania: Základné školy v okrese Trenčín
Web: www.tnos.sk

Termín: september – október 2022

Názov: Tréning pamäti
Miesto konania: Považské osvetové stredisko v Považskej Bystrici
Web: www.pospb.sk

Termín: september – október 2022

Názov: Farby Považia
Miesto konania: Považská Bystrica
Web: www.pospb.sk

Termín: september – október 2022

Názov: Kurz vyšívania na tyľ
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: september – október 2022

Názov: Otváranie očí
Miesto konania: mestá a obce hornej Nitry
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 1. september 2022

Názov: Divadelný štvrtok
Miesto konania: hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 1. september 2022

Názov: Deň Ústavy, koncert Hostianskej kapely
Miesto konania: Kúpeľné námestie v Trenčianskych Tepliciach
Web: www.teplice.sk

Termín: 2. september 2022

Názov: STAR CITY – Hviezdne mesto Partizánske
Miesto konania: Hvezdáreň v Partizánskom
Web: www.hvezdaren.sk

Termín: 2. september 2022

Názov: Rozlúčka s prázdninami
Miesto konania: fontána pri kine Mier v Považskej Bystrici
Web: www.povazska-bystrica.sk, www.pxcent-rumpb.sk

Termín: 2. september 2022

Názov: Hudba dvoch storočí – Slovenský komorný orchester
Miesto konania: Kursalon v Trenčianskych Tepliciach
Web: www.teplice.sk

Termín: 3. september 2022

Názov: Narodeninové mesto
Miesto konania: Námestie SNP v Partizánskom
Web: www.muap.sk

Termín: 3. september 2022

Názov: Hor sa na Baske na bicykli
Miesto konania: Chata na vrchu Baske
Web: www.teplice.sk

Termín: 3. september 2022 o 10.00 h

Názov: Tvorivé dotyky s remeslom – šperkárka dielnička
Miesto konania: Galéria M. A. Bazovského Trenčín
Web: www.tnos.sk

Termín: 3. - 4. september 2022

Názov: Poľský víkend
Miesto konania: hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 4. september 2022

Názov: Teplický rockový festival
Miesto konania: Amfiteáter pri ZŠ Andreja Bagara
Web: www.teplice.sk

Termín: 4. september 2022

Názov: Domanižský jarmok
Miesto konania: Domaniža
Web: www.pospb.sk

Termín: 6. september – 4. október 2022

Názov: Kruh CIRCLE
Miesto konania: Galéria Regionart pri RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 8. – 10. september 2022

Názov: Festival textilnej tvorby Od vlákna k odevu
Miesto konania: Galéria M. A. Bazovského Trenčín, Výstavné priestory TSK
Web: www.tnos.sk

Termín: 9. september 2022

Názov: Koncert Jany Kirschner
Miesto konania: Baske Villa v Trenčianskych Tepliciach
Web: www.teplice.sk

Termín: 9. september 2022

Názov: Nezabudnutí susedia
Miesto konania: Synagóga – bočný vchod
Web: www.visit.trencin.sk

Termín: 9. – 10. september 2022

Názov: Noc tajomných svetiel
Miesto konania: hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 9. – 10. september 2022

Názov: Výstava húb
Miesto konania: Kino Mier v Považskej Bystrici
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 9. – 11. september 2022

Názov: Pri trenčianskej bráne
Miesto konania: Mierové námestie, Átrium pod vežou
Web: www.visit.trencin.sk

Termín: 10. september 2022

Názov: Kým žiješ, tancuj! – Slovenský festival seniorských folklórnych súborov
Miesto konania: prírodný amfiteáter, Krivosúd-Bodovka
Web: www.tnos.sk

Termín: 10. september 2022

Názov: FOTOSIET
Miesto konania: Kúpeľné námestie Trenčianske Teplice
Web: www.fotoklubpovazie.sk

Termín: 10. – 11. september 2022

Názov: Stredoveké písomníctvo
Miesto konania: hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 11. september 2022

Názov: Promenádný koncert Zmiešaného speváckeho zboru Ilavčan
Miesto konania: Kúpeľné námestie v Trenčianskych Tepliciach
Web: www.teplice.sk

Termín: 11. september 2022

Názov: 19. Stupniansky hodový jarmok
Miesto konania: Stupné
Web: www.pospb.sk

Termín: 15. september 2022

Názov: Po stopách beckovskej madony
Miesto konania: hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 15. september 2022 o 17.00 h

Názov: Generácia nula
Miesto konania: Galéria M. A. Bazovského Trenčín
Web: www.tnos.sk

Termín: 15. september 2022

Názov: Počuli sme vrúcny hlas
Miesto konania: Farský kostol Mučeníckej smrti sv. Jána Krstiteľa, Nitrianske Pravno
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 16. september 2022

Názov: Spievankovo
Miesto konania: Spoločenská sála Domu kultúry Partizánske
Web: www.muap.sk

Termín: 16. september 2022

Názov: Marie Rottrová – Lady Soul
Miesto konania: hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 17. september 2022

Názov: Cena Karla Čapka
Miesto konania: KH Pax v Trenčianskych Tepliciach
Web: www.teplice.sk

Termín: 17. september 2022

Názov: Konkurz Krištáľová váza
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 17. – 18. september 2022

Názov: Naprieč dejinami V: Beckov za čias Stiborovcov
Miesto konania: hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 18. september 2022

Názov: Promenádný koncert bluegrassovej skupiny Tieň
Miesto konania: Kúpeľné námestie v Trenčianskych Tepliciach
Web: www.teplice.sk

Termín: 18. september 2022

Názov: Kýchosmrk
Miesto konania: Kino Mier v Považskej Bystrici
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 18. september 2022

Názov: Kúpeľný duatlon
Miesto konania: Kúpeľné námestie v Trenčianskych Tepliciach
Web: www.teplice.sk

Termín: 17. september 2022

Názov: Trabant na hrad!
Miesto konania: Trenčiansky hrad, Južné opevnenie
Web: www.trencianskyhrad.sk

Termín: 22. september 2022

Názov: Dni seniorov
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 23. september 2022

Názov: Promenádný koncert hudobnej skupiny JaBlCo, Laugaricia Quartet a hostí
Miesto konania: Kúpeľné námestie v Trenčianskych Tepliciach
Web: www.teplice.sk

Termín: 23. september 2022

Názov: Považskobystrický jarmok
Miesto konania: pred mestským úradom, pri kine Mier a v CMZ v Považskej Bystrici
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 24. september 2022

Názov: Milenec
Miesto konania: Spoločenská sála Domu kultúry Partizánske
Web: www.muap.sk

Termín: 24. september 2022

Názov: Toč sa toč
Miesto konania: Dom kultúry, Dubnica nad Váhom
Web: www.pospb.sk

Termín: 24. september 2022

Názov: Bez rozdielov. Podujatie k výstave obrazov detí z autistického spektra
Miesto konania: hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 24. september 2022

Názov: Promenádný koncert The Gospel Family
Miesto konania: Kúpeľné námestie v Trenčianskych Tepliciach

September – október 2022 RUNWAY/PROFESIONÁLI Z KULTÚRY

Pracujete v kultúre? Chcete svoj projekt alebo organizáciu posunúť na medzinárodnú úroveň? Trenčín 2026 organizuje bezplatný semestrový vzdelávací kurz, ktorý bude určený práve pre profesionálov z oblasti kultúry. Ako informovala PR manažérka Miroslava Gúčiková, viesť ho budú lektori zo Slovenska, z Čiech aj zo zahraničia. Určený je pre kultúrnych manažerov najmä z Trenčína a Trenčianskeho kraja. Prihlasovať sa môžete do 25. septembra. Projekt finančne podporili mesto Trenčín a Trenčiansky samosprávny kraj, partnerom je Európska únia. Kurz je súčasťou Runway, teda vzdelávacích programov, ktoré sa zameriavajú na rôzne skupiny – od profesionálov v kultúre cez mladých, ktorí sa chcú venovať tvorbe podujatí a festivalov, až po tých, ktorí chcú byť ambasádormi Európskeho hlavného mesta kultúry vo svojich komunitách. „Runway bude naša spoločná vzletová dráha na ceste k Európskemu hlavnému mestu kultúry 2026,“ priblížila Gúčiková.

Profesionáli z kultúry

*Semestrový
vzdelávací kurz
v Trenčíne*

**Posuňte váš
kultúrny projekt
na medzinárodnú úroveň!**

Web: www.teplice.sk

Termín: 25. september 2022

Názov: Legendami opradený hrad
Miesto konania: hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 27. september 2022

Názov: Učíme sa umeniu
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 27. september 2022

Názov: ZAHRÁTE MI MANŽELA? alebo maliar izieb
Miesto konania: Kino Mier v Považskej Bystrici
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 29. september 2022

Názov: Dni seniorov
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 29. september – 1. október 2022

Názov: HOROMIL FEST
Miesto konania: Kino Mier v Považskej Bystrici
Web: www.horomilfest.sk, www.pxcentrumpb.sk

Termín: 29. september – 2. október 2022

Názov: Výtvarný plenér – Výtvarníci v uliciach mesta
Miesto konania: Mesto Trenčianske Teplice
Web: www.teplice.sk

Termín: 30. september 2022

Názov: Burčiakový jarmok
Miesto konania: Kúpeľné námestie v Trenčianskych Tepliciach
Web: www.teplice.sk

Termín: október 2022

Názov: Spoznaj, zaži, nauč sa
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: október 2022

Názov: Mladý moderátor
Miesto konania: Považské osvetové stredisko v Považskej Bystrici
Web: www.pospb.sk

Termín: 1. október 2022 (v prípade nepriaznivého počasia 8. október 2022)

Názov: XI. Majstrovstvá okresu vo varení gulášu
Miesto konania: Sídliisko Luhy, Partizánske
Web: www.muap.sk

Termín: 1. október 2022

Názov: Večerný tanec kostlivcov
Miesto konania: hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 1. – 2. október 2022

Názov: Naprieč dejinami VI: Žigmund Luxemburský
Miesto konania: hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 1. – 2. október 2022

Názov: Návrat k tradičným remeslám: Drotárstvo
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 6. október 2022 - 31. január 2023

Názov: Retro výstava (60.- 80. roky 20. storočia)
Miesto konania: Podjavorinské múzeum, Nové Mesto nad Váhom
Web: www.muzeumtn.sk

Termín: 6. október – 11. november 2022

Názov: Stanislav Obuch
Miesto konania: Galéria Regionart pri RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 7. október – 9. november 2022

Názov: 37. družobná výstava výtvarníkov regiónov Trenčín a Uherské Hradište Stretnutie – setkání
Miesto konania: Výstavné priestory Mestskej veže v Trenčíne
Web: www.tnos.sk

Termín: 8. október 2022

Názov: Košeckého memoriál
Miesto konania: Kúpeľné námestie v Trenčianskych Tepliciach
Web: www.teplice.sk

Termín: 8. – 9. október 2022

Názov: Tekvicový festival
Miesto konania: hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 9. október 2022

Názov: Koncert úcty
Miesto konania: Mestská športová hala, Partizánske
Web: www.muap.sk

Termín: 11. október 2022

Názov: Dni seniorov
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 14. október 2022

Názov: Festival vedy a techniky pre Trenčiansky kraj
Miesto konania: Mestská umelecká agentúra, Partizánske
Web: www.hvezdaren.sk

Termín: 14. októbra 2022

Názov: FRAGILE
Miesto konania: Kino Mier v Považskej Bystrici
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 15. október 2022

Názov: Kríšťalová záva
Miesto konania: Dom kultúry SNP Zemianske Kostofany
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 15. október 2022

Názov: Wine fest Trenčín
Miesto konania: Trenčiansky hrad, Trenčín
Web: www.winefest.sk

Termín: 15. október 2022

Názov: Kráľovstvo svetlonosov
Miesto konania: Trenčiansky hrad, Trenčín
Web: www.trencianskyhrad.sk

Termín: 15. – 16. október 2022

Názov: Tanec kostlivcov
Miesto konania: hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 16. október 2022

Názov: Trenčianska bežecká liga
Miesto konania: Kúpeľné námestie v Trenčianskych Tepliciach
Web: www.teplice.sk

Termín: 16. október 2022

Názov: Promenádný koncert Vlasty Mudříkovej
Miesto konania: Kúpeľné námestie v Trenčianskych Tepliciach
Web: www.teplice.sk

Termín: 19. október 2022

Názov: Divadelné predstavenie Nádej Dubček
Miesto konania: Hotel Panorama v Trenčianskych Tepliciach
Web: www.teplice.sk

Termín: 19. október 2022

Názov: Prekliaty Karbunkul
Miesto konania: Kino Mier v Považskej Bystrici
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 20. október 2022

Názov: Dni seniorov
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 21. október 2022

Názov: Koyšove Ladce
Miesto konania: Kultúrny dom, Ladce
Web: www.pospb.sk

Termín: 22. október 2022

Názov: Hudobno-spevné a tanečné tradície
Miesto konania: Galéria Vážka Trenčín
Web: www.tnos.sk

Termín: 22. – 23. október 2022

Názov: Jeseň na hrade
Miesto konania: hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 23. október 2022

Názov: Považská hitparáda
Miesto konania: Kino Mier v Považskej Bystrici
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 25. október 2022

Názov: Čiastočné zatmenie Slnka
Miesto konania: terasa hviezdárne v Partizánskom (Námestie SNP, Partizánske)
Web: www.hvezdaren.sk

Termín: 25. október 2022

Názov: Učíme sa umeniu
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 27. október 2022 – 28. január 2023

Názov: Ján Švec – Hľadanie geometrie
Miesto konania: Galéria M. A. Bazovského v Trenčíne
Web: www.gmab.sk

Termín: 27. október 2022 – 28. január 2023

Názov: Radovan Stoklasa – výstava reportážnych fotografií
Miesto konania: Galéria M. A. Bazovského v Trenčíne
Web: www.gmab.sk

Termín: 29. október 2022

Názov: Večerný tanec kostlivcov
Miesto konania: hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 29. – 30. október 2022

Názov: Evanjelici v Beckove
Miesto konania: hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 29. október – 30. október 2022

Názov: Návrat k tradičným remeslám: Hrnčiarstvo
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 30. október 2022

Názov: Z našej kuchyne
Miesto konania: Posádkový klub (Dom armády) Trenčín
Web: www.tnos.sk, www.kornicka.sk

1. október**DNI OVOCIA A MEDU**

Trebichava v okrese Bánovce nad Bebravou vás po trojročnej pauze opäť pozýva na Dni ovocia a medu. Ide už o 24. ročník podujatia, ktoré do obce láka množstvo návštevníkov z blízkeho aj zo širokého okolia. Počas prvej októbrovej soboty sa predstavia domáci pestovatelia ovocia a zeleniny, ako aj včelári. „Dni ovocia a medu sú vlastne poďakováním za úrodu a zároveň najväčším podujatím v rámci nášho mikroregiónu Podhorie. Záhradkári prinesú najkrajšie jablká a hrušky, ktoré sa u nás urodili, dokonca máme súťaž o najlepšie pálené,“ uviedla starostka Trebichavy Iveta Šebeňová. Podujatie sa začne ekumenickou omšou, nasledovať bude výstava plodov a ich oceňovanie. Chýbať nebudú ani stánky s občerstvením a medom, vystúpenia hudobných skupín a folklórnych súborov. Vo večerných hodinách podujatie zavŕši tanečná zábava.

VIAC POZVÁNOK NÁJDETE NA
WWW.TRENCINREGION.SK

...Z POŠTY...

Dočkali sa

Viac ako 20-ročná telenovela so stavbou telocvične v Domaniži má šťastný koniec. Po dvoch dekádach sa rozostavané športovisko podarilo dokončiť. Obec pri pokusoch o čerpanie financií narazila aj na výzvy, ktoré „zamrzeli“. Napríklad do jednej sa mohli zapojiť len školy s minimálne 150 žiakmi. V Domaniži v tom čase študovalo 149 detí. Rozmery dedinskej telocvične sú porovnateľné s malou športovou halou. V minulosti sa totiž počítalo, že hala bude slúžiť ako tréningové miesto pre považskobystrických „B“ hádzanárov. Keďže s rozlohou 950 m² sa už robiť nič nedalo, okrem telesnej výchovy pre žiakov bude telocvična slúžiť aj na komerčné športové aktivity. Od bedmintonu cez volejbal, basketbal, florbal až po hádzanú. Hala spĺňa požiadavky na konanie sústredení reprezentácie, zmestia sa sem aj diváci, v Domanižskej telocvični je tribúna pre 150 ľudí. Najviac sa sem tešia žiaci, ktorí doteraz cvičili na školských chodbách, v dobrom počasí na vonkajšom asfaltovom ihrisku.

OTESTUJTE SI VEDOMOSTI

- Ako sa volá súkromná prírodná rezervácia pri Valaskej Belej?
 - Vlčia
 - Rysia
 - Roháčia
- Ako sa volajú plody duba?
 - bukvice
 - dubnice
 - budvice
- Kedy vypuklo Slovenské národné povstanie?
 27. augusta 1943
 28. augusta 1945
 29. augusta 1944
- Ktorá jaskyňa nie je verejnosti voľne prístupná?
 - Čerešňová
 - Vlčia diera
 - Hradná
- Čo je škumpa vlasatá?
 - orchidea
 - hmyz
 - ker

Odpovede: B, A, C, B, C

JESENNÁ KLASIKA SLIVKOVÝ KOLÁČ S POSÝPKOU

500 g polohrubej múky, 3 dcl vlažného mlieka, 1 lyžica kryštálového cukru, ½ kocky droždia, 1 lyžica práškového cukru, ½ čajovej lyžičky soli, 1 žltok, ½ dcl oleja, slivky, vanilkový cukor, škorica, kryštálový cukor, posýпка:

150 g hrubej múky, 100 g práškového cukru, 12 dkg masla

Z vlažného mlieka, kryštálového cukru a droždia pripravíme kvások. Ten vlejeme do pripravenej misky s múkou, cukrom, vajíčkom a olejom.

Vypracujeme vláčne cesto a necháme nakysnúť. Po hodine kysnutia dáme na pracovnú dosku, vyvalkáme a prenieseme na vymastený a pomúčený plech. Na cesto poukladáme rozpoľené slivky (prípadne iné ovocie podľa sezóny), posypeme kryštálovým a vanilkovým cukrom a škoricom, príp. škoricovým cukrom. Múku, maslo a práškový cukor vypracujeme na cesto, ktoré sa dá mrviť, a mrveničkou posypeme slivky. Pečieme asi 30 minút na 180 stupňoch.

Trenčín región, dvojmesečník, september – október 2022, číslo: 4. ročník VII., vyšlo: 30.8.2022. **Vydáva:** Trenčín región, Krajská organizácia cestovného ruchu (KOCR), adresa: Trenčín región – Krajská organizácia cestovného ruchu, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín, IČO: 42377897, poštová adresa: Trenčín región – Krajská organizácia cestovného ruchu, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín. **Redakčná rada:** Eva Dudová Frývaldská, Lenka Kukučková. **Redakcia:** Radovan Stoklasa – šéfredaktor, Gabriela Stoklasová, Nina Osvaldová, Marián Petřík, Barbora Jurenová. **Foto:** Radovan Stoklasa, archív redakcie – ak nie je uvedené inak. **Kontakty** – email: redakcia@trenclinregion.sk, web: www.trenclinregion.sk. **Náklad:** 111 300 ks, distribúcia v Trenčianskom samosprávnom kraji: obce do 3000 obyvateľov – do schránok, obce a mestá nad 3000 obyvateľov: OcÚ, MsÚ, elektronická podoba: www.trenclinregion.sk. Zaregistrované na MK SR, EV 5360/16, ISSN 2453-7942. Autorské práva vyhradené – použitie len so súhlasom vydavateľa.

Redakčná uzávierka čísla IV/VII: 15. augusta 2022, najbližšie číslo vyjde 31. októbra 2022.

Pranostika	príslušník koptskej cirkvi v Egypte	poskytovalo niekomu poučenie	strata pri vážení (obch.)	porážka súpera v šachu	odborník v etike	Autor krížovky: Juraj Mitošinka	postavia sa	opatrovanie	skratka ľavej ruky	indický strom, kadamb	vzlykot (bás.)	Pomôcky: nao, koati, Antim, otka, Akkra	výrobca drevených nádob	týkajúci sa vložiek	dopovedal (kniž.)
získavame zo zeme						voľný čas						digitálny videoidisk prvok zn. Nd			
obrátenie, otočenie						stalo sa prísnejším existujem									
stúpenec poetizmu									preraz, prebúraj ženské meno						
skratka pre takzvaný				nosáľ červený pošli odkaz						zakončuj odseknú					
Pomôcky: Ant, kádi, aloi, anol, odometer	španielska plachetnica (hist.) dupal				myslelo (bás.) tretohorný artefakt						dajaké (hovor.) kratšia nit				
1. časť tajničky						4. časť tajničky taktizovanie									
zmokol, vymokol							mužské meno ktorá je elipsovité						predložka so 6. pád. brvná		
porúbeš								skr. súhv. Výveva lipne (kníž.)				časť lodnej kostry zrakový ohrán			
skratka okresného výboru			křmil, choval pilotná kabína						úloha, po česky uchoľak					3. časť tajničky	ubezpečím
takým spôsobom				chlácholíš dcéra kráľa Euryta						brazílske drevo mužské meno					
rýdzosť mince					malá rapa ohmatával (hovor.)						poškriab hlavné mesto Ghany				
vzťahujúca sa na lokomotívu												áno (z angl.) priraďovacia spojka			
Pomôcky: Rea, elk, eolit, lot, škvor, níp	stával sa žltým	bledo-hnedá	2. časť tajničky					nástroj pri pluhu rodenie					EČV Detvy merač cesty		
žuje (expr.)							privrie omámil alkoholom								
morský hľbkomer				cyklohexanol pichol (zried.)					vopred (kníž.) slovanská bohýňa						
skratka tlaku krvi			prilepil sa (expr.) zotlie (zried.)							Abovská stolica mamonárstvo					metlou nahromad
zbav ostrosti					eidamský syr islamský sudca						osudové znamenie veru, tak (zried.)				
lót (zdrob.)						chamrad (pejor.) matka Romula						Edita (dom.) druh usne			
Pomôcky: lola, akapu, blchár, kokpit	pedant (expr.) značka olova						uvádzam námietky EČV Lučenca								
neúplne obliekli (kníž.)									liatím odoberie						
súvisiace s bielením									namotaj						

Výhercom venujeme Turistický bedeker Trenčín región

V minulom čísle novin Trenčín región sa v krížovke ukrývala letná pranostika: „Od Jakuba do Hany nik nevidel letieť vrany.“ Do redakcie nám poštou či emailom prišlo 412 správnych odpovedí. Vyžrebovali sme päť šťastlivcov, ktorým posielame Turistický bedeker Trenčín región.

Aj teraz sme si pre vás pripravili novú celostranovú krížovku, v ktorej sa ukrýva pranostika. Jej znenie nám posielajte najneskôr do 15. októbra 2022 na redakčný e-mail: redakcia@trenclinregion.sk alebo poštou na adresu: Trenčín región – Krajská organizácia cestovného ruchu, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín. Výhercovia sa môžu opätovne tešiť na zaujímavé ceny. Držíme palce.

(red)

Výhercovia:

1. Ľubomíra Čavojská, Poruba
2. Dominika Šulyová, Horný Lieskov
3. Jana Benková, Partizánske
4. Juraj Martinka, Beluša
5. Milan Pristach, Hôrka nad Váhom
6. Dominika Barenčíková, Pružina

AKO SOM ZOSTROJIL ORLOJ

JÁN UKO VYTVORIL V TRENČIANSKÝCH BOHUSLAVICIACH JEDINEČNÉ DIELO

Sú miesta, ktoré by návštevníci daného regiónu nemali obísť. V Trenčianskych Bohuslaviciach ich je niekoľko. My sme sa pristavili pri relatívne novej atrakcii, ktorou je „malý orloj“ vo zvonici. Nájdete ho uprostred obce medzi kaplnkou a obecným úradom. Zhovárali sme sa priamo s jeho autorom Jánom Ukom, ktorému s realizáciou pomáhal syn a ďalší obyvatelia tejto i susedných obcí.

Ako vznikla myšlienka spraviť orloj na zvonici?

- Je to dlhá história – začína sa nadstavbou zvonice, pokračuje darovaním zvonov a končí myšlienkou, aby sme v jednom okne spravili orloj. Zmeral som okno, pán farár súhlasil a vybral motívy obrazov, ktoré ako drevené reliéfy vytvoril novobosácky majster Štefan Matejčík. Do pripravenej konštrukcie som zabudoval tri obrazy – výjavy z Biblie. Richtárka sa postarala o úpravu okolia a toto je výsledok.

Prečo práve orloj?

- Iné sa mi sem nehodilo. Keď som pozrel na zvonicu a

prázdne okná, jediné, čo mi tam pasovalo, bol orloj. Aj doma na záhrade mám orloj. Vedľa neho betlehem a tiež „rozprávkový orloj“, v ktorom sa odohráva Snehulienka a sedem trpaslíkov. Pôvodný orloj som zostrojil ako náhradu za slnečné hodiny, ktoré sme na záhrade pôvodne chceli.

Kedy môžu návštevníci Bohuslavíc vidieť orloj „v akcii“?

- Orloj sa spustí trikrát denne v čase, keď zvoní zvonky – ráno o šiestej, na obed o dvanástej a večer o devätnástej. Postupne sa ukážu obrazy Narodenia Krista, Premeny vody na víno a Ukrižovanie Krista. Po bokoch sú dva erby – erdödyovský s rokom 1208, čo bola prvá zmienka o obci, a bohuslavický s rokom 2020, keď orloj slávnostne uviedli. Ak by ste však orloj chceli vidieť v inom čase, žiadny problém. Obslúžiť sa môžete aj sami.

Ako sa to dá?

- Na zárubni je skrinka. Keď zbadáte, že na nej svieti svetielko, tak funguje. Vložíte

dvojeurovú mincu, stlačíte štart a orloj sa vám predvedie. Zvonky však vtedy nezvoní, aby nemýlili obyvateľov. Bude vám hrať hudba.

Zvonica je zaujímavá vďaka orloju, ale ukrýva ešte niekoľko

ko zaujímavostí. Môžu sa o nich dozvedieť aj turisti?

- Na zábradlí je schránka s nápisom „Letáčky“. Ktokoľvek sa môže ponúknuť a vybrať si prospekty. Jeden je o Kaplnke Nepoškvrneného počatia Panny Márie a jeden o zvonici „Malý orloj“. Návštevníci sa dozvedia zaujímavosti od histórie až po

súčasnosť.

Čím je ešte zvonica výnimočná?

- Má spolu až šesť zvonov. Štyri z nich sú poháňané elektricky, každý má svoje meno a spolu dokážu odhrať zvonkohru. Oproti zrestaurovaným dverám je namaľovaná panoráma okolitej prírody, ako ju vnímajú dvaja Trenčianskobohuslavičania – Zuzana Škrovánková Magová a Marek Juriga ml. Pridal som aj maketu kaplnky a zvonice. Dokonca sa sem zmestil aj pohyblivý betlehem, ktorý si môžete zapnúť počas vianočného obdobia. Namiesto orloja sa vám spustí betlehem aj s vianočnou hudbou.

Čo ďalšie sa chystáte do zvonice doplniť?

- Pripravená je časová kapsula. Kovaná je z plechu. Sú tam fotografie, spisy, peniaze aj fľaška páleného. Ešte čakáme na jeden list a potom ju umiestnime do zvonice pre ďalšie generácie.

Gabriela Stoklasová,
foto: Rado Stoklasa